

Knjižnice, galerije kot nosilke izobraževalnih programov.

Knjižnice so informacijska središča, viri različnih informacij in znanja. Hranijo in izposojajo različno gradivo in so že tako včlenjene v izobraževalno verigo. Poleg instrumentalne vloge imajo knjižnice v sodobni zahodni kulturi tudi druge vloge, ki se širijo z razvojem digitalnih knjižnic.

V dobi informacij je iskanje informacij a analognem ali digitalnem svetu lažje, če iskalec pozna strategije. A raziskave ugotavljajo, da ljudje nimajo razvitih strategij za iskanje informacij. Steinerova in Šušol (2004) sta ugotovila, da jih ne poznajo. Iščejo in če ne najdejo, poiščejo drugi vir. Knjižnice ponudijo uporabnikom izobraževanje za iskanje informacij. Gre za izobraževanje, povezano z uporabo knjižničnih storitev, naučijo jih dostopati do virov, iskati informacije. Takšno izobraževanje lahko ponudijo vse knjižnice, a najhitreje se pojavlja v univerzitetnih knjižnicah.

Vendar pa ni le dovolj izobraževanje za uporabo storitev. Poleg tega potrebujejo uporabniki še druge vrste izobraževanja – denimo projekte za razvijanje bralne in pisne kulture. Knjižnice svetujejo pri učenju, obveščajo, pri čemer uporabljajo klasične objave in objave na spletnih straneh. Prirejajo razstave in predavanja, predstavitve knjig. Slovenske knjižnice organizirajo različne oblike izobraževanja odraslih, kot so: univerze za tretje življenjsko obdobje, študijski krožki, središča za samostojno učenje.

Knjižnice se želijo s ponudbo dostopa do informacij, interneta in tudi z organiziranim otroškim varstvom čim bolj približati ljudem. Povezujejo se z nakupovalnimi središči. Knjižnice so sredi nakupovalnih središč in so odprte tudi ob nedeljah. Različne statistične preglednice pokažejo, da je obiskovanje knjižnice povezano z izobrazbeno strukturo. Ljudje z nizko izobrazbo obiskujejo knjižnice redkeje. Patricia Cross (1981) in Veronica McGivney (2002) sta ugotovili, da je med udeleženci izobraževalnih programov za odrasle manj ljudi iz nižjih socialnih slojev, starejših in z nižjo formalno izobrazbo, manj je nezaposlenih in imigrantov. Statistični podatki kažejo, da ti ljudje redkeje obišejo kulturne ustanove. Kot bi se vrteli v krogu: vedno so na robu, ne prepoznajo možnosti, ne pridružujejo se dejavnostim. Razlogi so različni. Pomanjkanje informacij, časa in volje, strah pa tudi vpliv okolja, v katerem živijo, ki ne ceni izobraževanja. Do teh skušin je treba pristopiti drugače. Zanje niso dovolj časopisna obvestila, temveč potrebujejo osebni stik.

Knjižnice so se ob svojih temeljnih vlogah uveljavile tudi kot prostor za druženje in učenje. Knjižnica je spodbudno okolje za družinsko učenje in za povezovanje ljudi v skupnosti. A včasih se zdi, kot da vse te možnosti uporabijo le nekatere skupine. Druge skupine pa se počutijo, kot da to ne pripada njim, kot da to ni del njihovega življenja. Knjižnice potrebujejo nove zamisli še posebno zato, da bodo nagovorile tiste skupine prebivalcev, ki v knjižnice ne zahajajo.